

FRANCUSKI NOTESIK

Transkrypcja lekcji na YouTube:

<https://youtu.be/x1zFAVMvzwQ>

Salut ! Cześć! Witaj na Francuskim Notesiku na lekcji francuskiego dla początkujących. Dzisiaj powiem Ci, po co Francuzom do szczęścia są potrzebne rodzajniki, czyli te małe słówka, które znajdziesz przed rzeczownikami. Zanim zaczniemy, to pamiętaj, by pobrać darmową transkrypcję tej lekcji. Link znajdziesz w opisie. W tym wideo wszystkie francuskie zdania będzie dla Ciebie wypowiadał mój mąż Thomas, który jest rodowitym Francuzem. No to jedziemy!

Co to jest rodzajnik?

To pytanie stawia sobie chyba każdy, kto zaczyna naukę francuskiego, bo w języku polskim taki element nie występuje i dlatego właśnie na początku nauki może on sprawiać problemy. Ale spokojnie. Wszystko da się wyjaśnić i zrozumieć. Nawet naturę i funkcję rodzajnika.

Rodzajnik to takie małe słowo, które może mieć różną postać i które stoi przed rzeczownikiem, nadając mu pewnego charakteru i pozwalając mu odnaleźć się w zdaniu. Oczywiście zdarzają się sytuacje, w których rodzajnik jest pominięty, albo zastępuje go jakiś inny element. Nie będziemy jednak wchodzić w szczegóły, bo dla Ciebie ważne jest teraz, by zrozumieć, co nam daje obecność rodzajnika przed rzeczownikiem. Popatrz na proste zdanie:

Je vois un chat. – Widzę kota.

Ja **je** (zaimka osobowego *ja* nie możesz pominąć we francuskim) **widzę vois kota un chat.**

W języku francuskim nie możesz pominąć w takim zdaniu rodzajnika, czyli tego tutaj elementu **un**. Zdanie będące kalką z polskiego, czyli **je vois chat** jest niepoprawne! Żaden Francuz nie popełni takiego błędu. Nie pominie tutaj rodzajnika. Dlaczego? Dlatego, że rodzajnik niesie ze sobą ważną informację o rzeczowniku. Zaraz Ci powiem jaką, ale najpierw popatrz na jeszcze jedno zdanie:

Je vois des chats. – *Ja widzę koty.*

Ja je widzę **vois** *koty* **des chats.**

Mamy tutaj liczbę mogą. Weźmy więc jeszcze raz te dwa zdania, czyli *widzę kota*, a potem *widzę koty*. Zamknij teraz oczy i posłuchaj:

Je vois un chat.

Je vois des chats.

Dobrze. Otwórz oczy. Teraz wyrzucmy rodzajniki z obu zdań. Zdania się zmieniły, ale nie masz tutaj problemu z odczytaniem różnicy między nimi. *Widzę kota*, *widzę koty*. W liczbie mnogiej do rzeczownika dopisaliśmy literkę **s**, więc widzimy, że tu chodzi o więcej kotów. No to teraz zamknij oczy i posłuchaj tych dwóch zdań:

Je vois chat.

Je vois chats.

Czy jest jakaś różnica między tymi dwoma zdaniami? Nie ma. Możesz otworzyć oczy. W mowie nie ma absolutnie żadnej różnicy, z tego względu, że dopisana literka **s** wskazująca w pisowni na liczbę mnogą, jest niema! Nie czytamy jej.

Nie ma więc możliwości wyłapania, czy chodzi o liczbę pojedynczą czy mnogą, a przez to przekaz jest niekompletny. Przywróćmy więc te nasze rodzajniki **un** oraz **des**:

Je vois un chat.

Je vois des chats.

Rodzajniki, to jedyny element, który pozwala nam tutaj odróżnić w mowie te dwa zdania. To dzięki rodzajnikom wiemy, czy ktoś mówi o jednym kocie czy o większej ich liczbie.

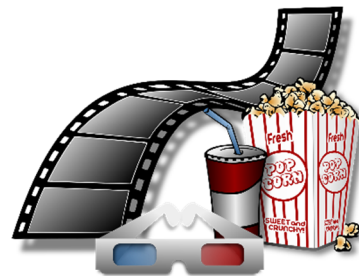
Pierwszy wniosek:

Rodzajnik wskazuje na liczbę pojedynczą lub mnogą rzeczownika.

A czy wskazuje na coś jeszcze? Aby odpowiedzieć na to pytanie, spójrzmy na kolejne dwa zdania:

Je regarde un film. – *Oglądam film.*

Je regarde une série. – *Oglądam serial.*

W obu zdaniach mamy liczbę pojedynczą, a mimo to zmienia się rodzajnik. Raz jest **un**, a raz **une**. Dlaczego? No posłuchaj - **RODZAJ**nik. No jasne, rodzajnik wskazuje na rodzaj rzeczownika, czyli czy jest on żeński czy męski! Nie sugeruj się tym, że zarówno film, jak i serial w języku polskim są rodzaju męskiego. Przecież francuski jest zupełnie innym językiem i istniejące w nim rzeczowniki wcale nie muszą mieć takeigo samego rodzaju, jak w polskim. Z resztą przekonasz się w dalszym toku nauki, że często te rodzaje są na odwrót... No, ale wracając do naszych przykładów:

Je regarde un film.

Rodzajnik **un** wskazuje na to, że film jest rodzaju męskiego.

Je regarde une série.

Rodzajnik **une** wskazuje na to, że serial jest rodzaju żeńskiego.

Drugi wniosek:

Rodzajnik w liczbie pojedynczej wskazuje również na rodzaj rzeczownika.

Hmmm... Pewnie nasuwa Ci się teraz pytanie, czy tylko rodzajniki wskazują na rodzaj, czy da się ten rodzaj odgadnąć jeszcze jakoś inaczej. No nie zawsze. Trochę informacji na ten temat znajdziesz w filmiku, który kiedyś nagrałam „*Jak rozpoznać rodzaj rzeczownika?*”.

Tutaj: <https://youtu.be/FgNjHc-OSXM>

No dobrze. Wróćmy do naszych zdań. Co się stanie, gdy przerobimy je na liczbę mnogą? Otrzymamy:

Je regarde des films. – *Oglądam filmy.*

Je regarde des séries. – *Oglądam seriale.*

Dodaliśmy **s** na końcu rzeczownika, a co się stało z rodzajnikami? Zamieniły się w rodzajnik nieokreślony dla liczby mnogiej. Ale czekaj... W obu zdaniach mamy ten sam rodzajnik **des**! A to psikus! Rodzajnik w liczbie mnogiej nie pokazuje rodzaju rzeczownika. Pokazuje tylko, że mamy liczbę mnogą. Patrząc na te zdania nie wiesz, jakiego rodzaju jest film i serial, bo rodzajnik nic Ci o tym nie mówi.

To teraz powiem Ci coś jeszcze. Dzięki rodzajnikom możemy dostrzec coś więcej, niż tylko liczbę czy ewentualnie rodzaj rzeczownika. Ale żebyś to zobaczył, to musisz wiedzieć, że francuskim są różne typy rodzajników.

Ty właśnie poznałeś rodzajniki nieokreślone, czyli w liczbie pojedynczej rodzajnik **un** stojący przed rzeczownikiem rodzaju męskiego, np. **un jour** – *dzień*, oraz rodzajnik **une** stojący przed rzeczownikiem rodzaju żeńskiego, np. **une nuit** – *noc*.

Rodzajnik nieokreślony w liczbie mnogiej ma zawsze tylko jedną postać, niezależnie od rodzaju rzeczownika, dlatego mówimy:

des jours – *dni*

des nuits – *noce*

Po co używamy rodzajników nieokreślonych?

Dlaczego ten typ rodzajnika nazywa się nieokreślonym? Mówiąc ogólnie... stawiamy go przed rzeczownikami, które oznaczają rzeczy, czy osoby bliżej nam nieokreślone, czyli nie wiadomo dokładnie o którą rzecz chodzi – tą, tą, tą a może tą, czy też mówimy o czymś pierwszy raz i nie jest to znane naszemu rozmówcy. To taka bardzo ogólna definicja, ale wyjaśnię Ci na przykładzie. Popatrz na rysunek prezentujący różne przybory biurowe i wyobraź sobie, że ktoś do Ciebie mówi takie zdanie:

Donne-moi un stylo, s'il te plait. – *Daj mi długopis, proszę.*

Donne-moi – *Daj mi*

un stylo – *długopis*

s'il te plait – *proszę*

Daj mi długopis, proszę.

I teraz pytanie, czy wiadomo, o który długopis chodzi? Czy chodzi o jakiś konkretny? Nie. Chodzi o jakiś, obojętnie jaki długopis, bo mamy użyty rodzajnik nieokreślony **un**. Jak sama nazwa wskazuje – jest on nieokreślony. Rozmówca nie określa, a więc nie precyzuje, jaki chce długopis, wobec tego możesz mu dać ten, który akurat wpadnie Ci jako pierwszy do ręki. Ten, ten, a może ten? A może jeszcze jakiś inny?

No dobrze. A jeśli da konkretniejszy opis i powie tak:

Donne-moi un stylo noir, s'il te plait. – *Daj mi czarny długopis, proszę.*

Tutaj mamy już trochę więcej informacji, bo pojawiło się słówko **noir**, czyli *czarny*. Zwróć przy okazji uwagę na to, że kolor łąduje za rzeczownikiem. Po polsku mówimy *czarny długopis*, a po francusku *długopis czarny* **un stylo noir**.

No, ale nawet, jeśli ktoś Cię prosi w ten sposób o czarny długopis, to nadal nie wiesz, który długopis chce. Zobacz, że na obrazku jest więcej czarnych długopisów, no ale rozmówca nie powiedział Ci, który chce dokładnie. On chce jakiś jeden czarny długopis.

No więc tak. Rodzajnik nieokreślony możesz traktować trochę jak słówko *jakiś, jakaś, jakieś* albo *pewien*, albo jak liczebnik *jeden*, jeśli mamy liczbę pojedynczą. Nam Polakom na początku nauki francuskiego ciężko jest zrozumieć naturę rodzajników i jakoś musimy sobie pomóc, by się w to wdroić, tym bardziej (o czym Ci zaraz powiem) jest więcej rodzajników we francuskim i trzeba je odróżniać. No właśnie, ale przez to, że może to być problematyczne w początkowych etapach nauki, to wyobraź sobie, że rodzajnik nieokreślony tak po cichutku podmienisz sobie słówkiem *jakiś* albo nawet *jakiś jeden* i to Ci może pomóc. Zobaczmy, jak to działa. Weźmy jeszcze raz nasze dwa zdania, czyli:

Donne-moi un stylo, s'il te plait.

Donne-moi un stylo noir, s'il te plait.

Wybrzmiały one wówczas tak:

Daj mi (jakiś) długopis, proszę.

Daj mi (jakiś) czarny długopis, proszę.

Ha, widzisz! Jest to teraz znacznie bardziej zrozumiałe, prawda? Jako Polak od razu czujesz, że nie mówimy tutaj o jednym konkretnym przedmiocie, tylko jednym z wielu – o jakimś długopisie, lub o jakimś czarnym długopisie. Obojętnie którym. Zaraz przejdziemy dalej, ale chcę Ci powiedzieć, że właśnie w ten sposób wyjaśniam gramatykę w **Wielkim kursie gramatyczno-leksykalnym**, a dodatkowo pokazuję żywy język, jaki jest używany przez Francuzów. Jeśli Twoim marzeniem jest mówić po francusku, to zajrzyj na francuskinotesik.pl/kursy/ i dowiedz się więcej! Najbliższa możliwość dołączenia do kursu będzie od 10 do 17 stycznia. Nie przegap!

Rodzajniki nieokreślone, to, tak jak wspomniałam, to tylko jeden typ rodzajników, ale we francuskim istnieją również inne rodzajniki. Taką drugą ważną grupę stanowią rodzajniki określone.

Inne typy rodzajników...

Na przykład słowo *samochód* **une voiture** (swoją drogą zobacz, że jest to rodzaj żeński. Dodam więc kokardkę, żeby Ci się kojarzyło. Mówimy *jedna samochód*, a nie *jeden samochód*). Tak więc to słówko, **une voiture**, w zależności od kontekstu może w zdaniu przyjąć taką formę, czyli z rodzajnikiem nieokreślonym **une**, albo z rodzajnikiem określonym **la voiture**. Możemy więc mieć np. takie zdania:

J'ai une voiture. – *Mam samochód.*

...czyli *mam (jakiś jeden) samochód*. Nie precyzujemy tutaj nic.

Możemy też użyć rodzajnik określony, np. mówiąc:

Je prends la voiture. – *Biorę samochód.*

Ciekawe, prawda? Od czego to zależy? Chcesz wiedzieć więcej i rozumieć takie niuanse? Zapraszam Cię na mój videokurs! I zasubskrybuj koniecznie kanał, żeby nie przegapić żadnej nowej lekcji. Pamiętaj też o pobraniu transkrypcji dzisiejszej lekcji.

Do zobaczenia wkrótce! À bientôt !

No i znajdź nas na Facebooku, Instagramie, YouTube i Tik Toku. Jesteśmy wszędzie!

Francuski Notesik – Maria Renaud

Francuski Notesik

@francuski.notesik

@francuskinotesik

Maria Renaud